



**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА**

**Анализ на данните за нотификациите по системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF), свързани с
диетични храни, хранителни добавки, усилващи храни, нови
храни, алергени и добавки в храните за третото тримесечие
на 2017 г. (01.07 – 30.09.2017)**

Системата за бързо предупреждение на храни и фуражи (RASFF), която е обща за всички държави членки, е създадена с *Регламент (ЕО) № 178/2002*¹. Системата подпомага държавите членки при действията им, като позволява бърз обмен на информация за рисковете, произтичащи от храни или фуражи и за мерките, които са взети или предстои да бъдат взети за овладяване на тези рискове и има за цел да предостави на контролните органи добре функциониращ инструмент за уведомяване за рискове за здравето на човека, произтичащи от храни или фуражи.

Законовата база за функционирането на системата:

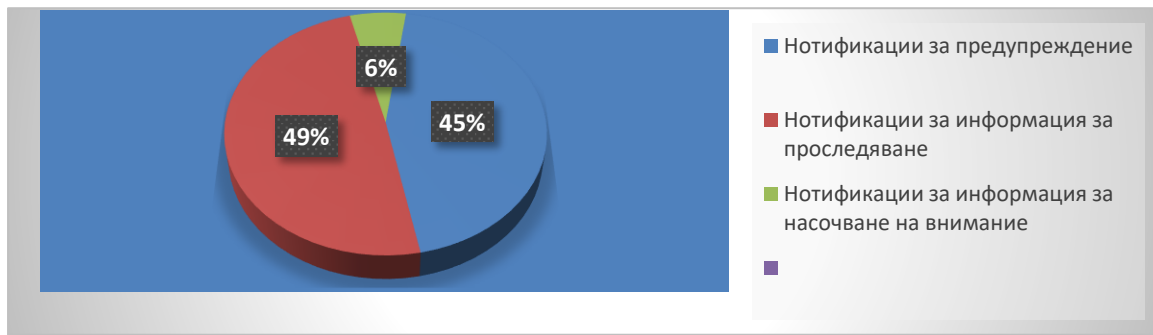
- член 50 от *Регламент (ЕО) № 178/2002*;
- *Регламент (ЕС) № 16/2011 за установяване на мерки за прилагане за Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи*;
- член 30б от *Закон за храните*;
- член 47 от *Закон за фуражите*.

**I. Анализ на нотификациите по отношение на диетични храни,
хранителни добавки и усилващи храни:**

През третото тримесечие на 2017 г. в системата са били обработени общо **65 бр. нотификации (35 бр. за второто тримесечие на 2017 г.)**, свързани с диетични храни, хранителни добавки и усилващи храни. От тях **29 бр.** са нотификации за

¹ *Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните*

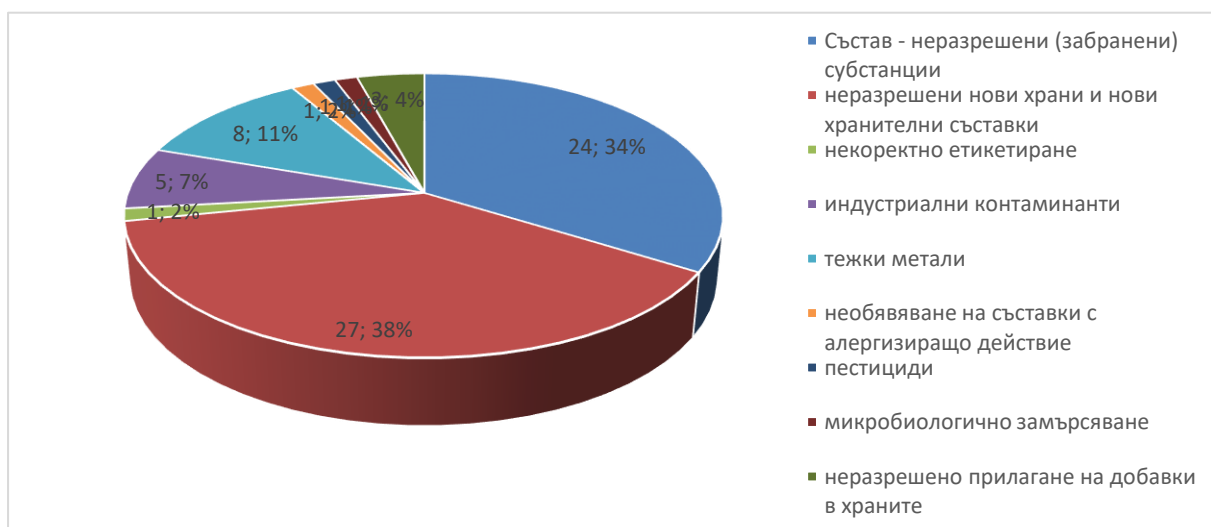
предупреждение, **32 бр.** са нотификации за информация, които изискват проследяване и **4 бр.** са нотификации за информация за насочване на внимание.



В 27 случая, изискващи нотификация, рискът за здравето на хората е преценен, като **сериозен**.

Идентифицирани са следните несъответствия, представляващи риск за здравето на хората:

1. неразрешени за употреба нови храни и нови хранителни съставки – 27 бр.;
2. наличие на неразрешени (забранени) субстанции или високи нива на определени съставки – 24 бр.;
3. тежки метали – 8 бр.
4. неразрешено прилагане на добавки в храните – 3 бр.
5. индустриални контаминанти – 5 бр.
6. некоректно етикетирание – 2 бр.;
7. необявяване на съставки с алергизиращо действие – 1 бр.;
8. наличие на пестициди – 1 бр.;
9. микробиологично замърсяване с патогенни микроорганизми – 1 бр.



България е засегната държава по **2** от нотификациите. И двете нотификации са нотификации за предупреждение, със сериозен риск. И двете се отнасят до високи нива на акриламид в бисквити с вкус на ябълка. За нотифицираните артикули е публикувана информация на сайта на Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ).

II. Нотификации, свързани с алергени.

През второто тримесечие на 2017 г. по СБПХФ са обработени **32 бр. (27 бр. за първото тримесечие на 2017 г.)** нотификации, отнасящи до наличие на вещества с алергизиращо действие (алергени), които не са обявени на етикетите на продуктите или са установени в продукти, предназначени за групи потребители, които имат непоносимост към определени съставки (напр. констатиране на глутен в безглутенов продукт и т.н.). От горепосочените нотификации **28 бр.** са нотификации за предупреждение и **4 бр.** нотификации са за информация за насочване на внимание. В зависимост от степента на риска, при **31 бр. нотификации рискът е определен, като сериозен!**



По отношение на алергизиращите съставки са установени следните рискове, изискващи нотификации: наличие на необявени на етикета на продукта ядки и семена (12 бр.); мляко, млечен протеин и лактоза (10 бр.); глутен (2 бр.); соя (5 бр.); яйца (7 бр.) и риба (1 бр.).

По отношение на нотифицираните храни, най-голям брой нотификации се отнасят за храни от неживотински произход (26 бр.), последвани от храни от животински произход (6 бр.).



България не е упомената в нито една нотификация (1 бр. за второто тримесечие на 2017 г.).

III. Нотификации, свързани с неразрешена употреба на нови храни и/или нови хранителни съставки.

През третото тримесечие на 2017 г. по СБПХФ са обработени 27 бр. нотификации (7 бр. нотификации за второто тримесечие на 2017 г.), които се отнасят до неразрешена употреба на нови храни и/или нови хранителни съставки. От тях 3 бр. са нотификации за предупреждение, 21 бр. са нотификации за информация за проследяване и 3 бр. са нотификации за проследяване за насочване на внимание. Всички нотификации касаят диетични продукти, хранителни добавки и усилващи храни.

В този раздел, за отчетния период, както и през второто тримесечие няма нотификации, касаещи България.

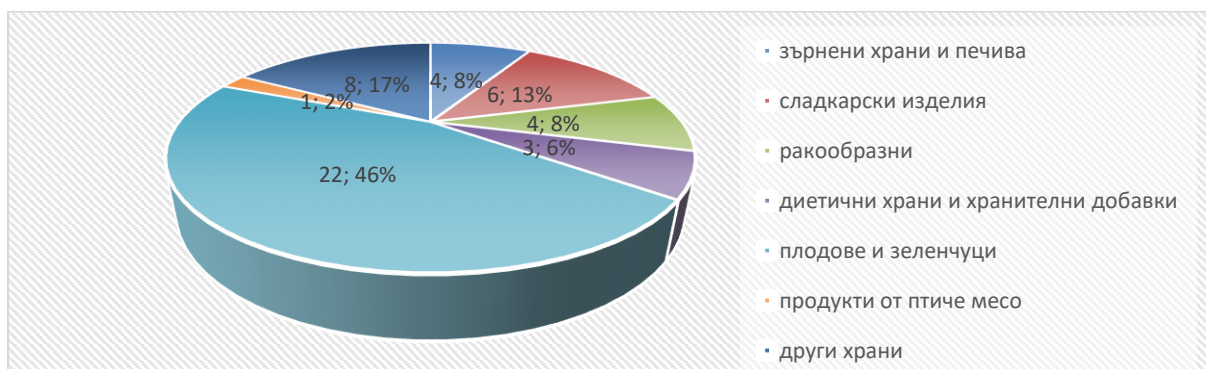
IV. Нотификации за неразрешено прилагане на добавки в храните:

През третото тримесечие на 2017 г. по СБПХФ са обработени 48 бр. нотификации, отнасящи се до неразрешено прилагане на добавки в храните. От тях 4 бр. са

нотификации за предупреждение, 17 бр. са нотификации за информация, които изискват проследяване, 10 бр. са нотификации за информация за насочване на внимание и 17 бр. са за отхвърляне на граничен пункт.



По отношение на засегнатите храни, 4 бр. нотификации се отнасят за зърнени храни и печива, 6 бр. - за сладкарски изделия, 4 бр. – за ракообразни (високи нива на сулфит), 3 бр. – за диетични храни и хранителни добавки, 22 бр. – за плодове и зеленчуци (главно сулфит и неразрешено прилагане на оцветители), като всички продукти са внесени от трети държави, 1 бр. – за продукти от птиче месо, други храни – 8 бр..



България е засегната държава по две нотификации. Едната нотификация е нотификация за отхвърляне на граничен пункт и се отнася до високи нива на сулфит в плодове, другата нотификация е нотификация за информация, изискваща проследяване, отнасяща се до сулфит бял боб.

Заклучения и изводи:

- По отношение нотификациите, отнасящи се до диетични храни, хранителни добавки и усилващи храни, разликата в техния брой в сравнение с второто тримесечие на 2017 г. е съществена. Двете нотификации, в които България**

е спомената, като държава – получател на продуктите, се отнасят до високи нива на акриламид в бисквити с вкус на ябълка. И двете нотификации са нотификации за предупреждение и рискът е определен, като сериозен. Засегнати са голям брой държави и е информиран ИНФОСАН. Тъй като продуктите са предназначени за широка гама потребители, включително и деца, са необходими спешни мерки за елиминиране или минимизиране на риска. За нотифицираните артикули е публикувана информация за потребителите на сайта на Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ).

2. По отношение на нотификациите, отнасящи до наличие на необявени вещества с алергизиращо действие (алергени), броят на нотификациите за третото тримесечие е малко по-голям в сравнение с броя им за второто тримесечие. България не е засегната страна по нотификациите за горепосочения период, но въпреки това, рисковете от обявяване на алергени в повечето случаи е сериозен, и етикетването на алергените в храните трябва да бъде строго контролирано;
3. Относно нотификациите, свързани с неразрешената употреба на нови храни и/или нови хранителни съставки, за третото тримесечие се наблюдава значително увеличаване на техния брой в сравнение с второто тримесечие. България не е засегната страна по нито една нотификация.
4. По отношение на нотификациите за неразрешено прилагане на добавки в храните, повече рискове са констатирани при плодовете и зеленчуците. Основните рискове са свързани с неразрешено влягане на оцветители и наднормени нива на сулфити. И двете нотификации, в които е засегната България се отнасят до високи нива на сулфит. Рискът е определен, като несериозен.

Изготвил:

д-р Аксиния Антонова – главен експерт в дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“ при ЦОРХВ

25.10.2017 г.